

Nestačí provětrat náš slovník

Jak hovořit o víře s dnešním člověkem? Často jsme v zajetí církevního jazyka a návyků. Slova jako "hřích", "milost", "spása" či "věřící" nám přijdou jasná a srozumitelná. Ale často jenom nám.

"Slovo věřící se podezřele podobá slovu důvěřivý, a důvěřivý bývá ten, kdo někomu naletí. Možná že právě samotné to slovo věřit brání mnohdy nevěřícímu, aby změnil své přesvědčení. Aby začal věřit," píše divadelník a písničkář Jiří Suchý ve své nejnovější knížce Klaun si povídá s Bohem. Jako básník a textař je citlivý právě na slovo, a proto se v ní zamýšlí nad spoustou zbožných slov, která říkáme jaksi automaticky, ale mohou se stát bariérou mezi námi a okolním světem. Buď jim totiž nerozumí, nebo je chápe špatně. Třeba slovo Pán Bůh podle něj pro mnoho dnešních lidí zpohádkovělo, a proto je možná tolik "něcistů", kteří v "něco" věří, ale nedokážou to pojmenovat.

Stačí tedy trochu provětrat církevní jazyk a mluvit o "vesmírném Rozumu", "Inteligentním plánu" a "spirituálně založených lidech", a bude nám rozuměno? Tak jednoduché to není. O víře se nedá mluvit jako o nějakém zboží, které chceme co nejlépe nabídnout, a podle adresátů volíme takticky svůj slovník. "Nejsem agent, který se slevou prodává evangelium a hledá optimální strategii, jak zákazníky přesvědčit," upozorňuje v rozhovoru P. Marek Vácha, autor úspěšných knih, jimiž oslovuje lidi věřící i hledající, mladé i staré. Zajímalo nás, jak to tedy vidí on. Jak být srozumitelný dnešnímu člověku?

Nad tím, proč se jako křesťané s okolní společností občas mýjíme, se zamýšlí také P. Ladislav Heryán. A poukazuje na to, že vedle jazykového problému (jak o Bohu či víře hovoříme) je zde i důvod teologický, související s naší představou Boha. "Když někdo říká, že je nevěřící, zpravidla tím neříká, že Bůh není, ale že prostě nevěří v takového Boha, o kterém se domnívá, že v něj věří, věřící lidé," uvažuje tento salesiánský kněz.

Církev tweetující

Další kapitolou je vůbec schopnost umět s dnešním světem komunikovat. Jeho rychlost a klipovitost nutí církve reagovat a osvojit si i tento jazyk. Je to jazyk twitterů a facebooků. Například Twitter nutí člověka vejít se se svým sdělením do 280 znaků. Tedy žádná kázání či hlubokomyslné rozbory. Musí se jít rovnou k věci - stručně a srozumitelně. A že to jde, ukazuje svými populárními tweety i papež František: "Pokud se na naše sousedy díváme bez milosrdenství, vystavujeme se také nebezpečí, že i Bůh se na nás podívá bez smilování." Nebo: "Každý cizinec, který klepe na naše dveře, je příležitostí setkat se s Ježíšem Kristem." Jinou snahou o moderní komunikaci víry je třeba projekt nizozemského kněze Michela Remeryho *Tweetuj s Bohem* (ukázky vycházejí v KT na str. 15), který spatřil světlo světa jako kniha i mobilní aplikace.

Papež František nám ale dnes může být inspirací nejen v oblasti moderní komunikace, ale hlavně v tom, kterak být srozumitelní jako křesťané. A to za nás žádná PR agentura neudělá, jak ve své úvaze upozorňuje Jiří Zajíc. František totiž vtělil evangelium nejen do svých homilií a veřejných projevů, ale do každodenního života v drobných skutcích, gestech, setkáních, rozhodnutích, v nichž reaguje na konkrétní lidskou situaci. To ho zajímá především - ať už je to situace kněze v nesnázích, svobodné matky, nemocného dítěte či policistky spadlé z koně.

JAN PAULAS

Katolický týdeník, 6.2.2018 , str 4